

інформації [2]. Акцентуємо, що об'єктом комунікативної функції держави є не весь обсяг інформації, а виключно та частка інформації, яка здатна здійснювати вплив на розвиток окремого індивіда, суспільства в цілому або певних груп населення зокрема.

Специфіка комунікативної функції публічного управління полягає у здійсненні впливу на формування громадської думки, що означає цілеспрямоване інформування громадян і встановлення контролю за поширенням інформації серед громадян, а також в глобальному інформаційному просторі.

Можна зробити висновок, що сучасні публічні службовці повинні бути професійно підготовленими і здатними здійснювати ефективну й результативну комунікацію. Адже нині однією з пріоритетних умов успішності діяльності публічних структур є достойне, здійснене на високому рівні ділове спілкування. Комунікативна функція в публічному управлінні полягає в здатності управлінців будувати комунікацію із колегами, громадянами на засадах прозорості, професійності та відповідно до етичних стандартів. Представники органів публічного управління - це насамперед професіонали, які повинні вміти спілкуватися з іншими й максимально використовувати ділове спілкування на користь справі. Тож зазначимо, що комунікативна функція публічного управління має безперервний характер. Ця функція має не менш суттєву роль, ніж економічна функція або функція оборони. Тому комунікативна функція перебуває у постійному розвитку, удосконалюється та прогресує.

Список використаних джерел:

1. Гошовська В. А. Складові професійного потенціалу державного службовця : навч.-метод. матеріали / В. А. Гошовська, І. В. Поліщук; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К.: НАДУ, 2015. – 52 с.

2. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / Соловійов С. Г., та ін.; заг. ред. Грицяк Н. В.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. інформ. політики та електрон. урядування. – Київ: К.І.С., 2015. – 320 с.

3. Капустин С. Коммуникативная функция в управлении [Электронный ресурс] / С. Капустин. – Режим доступа : <https://creativeconomy.ru/lib/586>

4. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. – Київ: К.І.С., 2016. – 130 с. – (Серія «Бібліотечка лідера місцевого самоврядування»).

5. Соловійов С. Г. Складові комунікатора в публічному управлінні [Електронний ресурс]. С. Г. Соловійов – Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Mater_konf_NADU/cd2037c0-71c9-458f-aad6-946f6e8488c8.pdf

Науковий керівник: д. філос. н., професор М. П. Іщенко

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ В УКРАЇНІ

Д. В. Сахарова

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Процес формування політичної свідомості в Україні є досить складним, адже не так давно відбувалася зміна політичної системи тобто перехід від тоталітаризму до демократії. Свідомість змінюється разом зі зміною форми державного правління, політичних відносин та системи політичної влади. Всі ці характеристики потрібні для побудови держави. Але є ще один важливий фактор для формування держави – політична свідомість. Даний фактор безпосередньо впливає на сповільнення або ж прискорення процесу формування держави. Актуальність теми зумовлена тим, що в

наш час в Україні є проблема, що вимагає негайного рішення – формування політичної свідомості.

Під поняттям політична свідомість розуміється комплекс емоцій, поглядів та думок, який виражає відношення громадян країни до здійснюваної та бажаної політики, що формують спроможність громадян до керування державою та суспільством. Це є основною формою суспільної свідомості, що з'являється з формуванням політичної влади та державністю. Складовою політичної свідомості є політична психологія, вона описує точні, чуттєво зафіксовані факти політичного життя та їх оцінки людьми на основі власної життєвої мудрості. Поняття політичної свідомості було розроблене такими філософами як В.Ж. Келле та М.Я. Ковальзоном ще в 1959 р.

За своєю структурою політична свідомість поділяється на: масову, групову та індивідуальну. Масова є свідомістю, що формує модель політичної поведінки його учасників та має важливий політичний зміст. Групова ж розкриває зміст політичної активної групи та відображає соціальні справи. Індивідуальна політична свідомість є характеристикою визначеної особистості як суб'єкта політики, що характеризує її здатність до усвідомлення політики.

Починаючи з періоду становлення незалежності України, тобто з моменту проголошення незалежності в 1991 р., відбувався перехід до ролі самостійної держави та була зруйнована авторитарно-бюрократична система, натомість мала бути створена нова форма суспільного розвитку, що характеризується громадянським суспільством, змішаною економікою та політичним плюралізмом. Але реалізувати справжню, а не лише документально декларовану незалежність нереально без серйозних соціальних перетворень в державі, адже без зміни політичної свідомості громадян держава не зможе стати сучасною, демократичною республікою.

Протягом короткого періоду Україна сформувала основні атрибути вільної держави, країну визнали у світі. Але проблеми все ж залишилися в сфері політики, економіки, ідеології, а саме: в політиці – неможливість розв'язання проблем суспільства державно-владними установами, активізація політичних сил крайніх орієнтацій, тому було поставлено завдання створити цілісну систему влади, яка в подальшому виконувала реформування суспільства; в соціальній сфері тривала деградація знаної частини населення; в сфері ідеології – залишалась криза духовності, створення нових цінностей в суспільстві не відбулося, наша нація далі залишалась неконсолідованою, в результаті політична свідомість так і не була сформована.

В Україні є три основні фактори, які мали вплив на формування політичної свідомості:

- багатовікова бездержавність;
- поділ території країни на частини та включення їх у склад держав з різними політичними режимами, культурою та економічним станом;
- багатократна денационалізація провідної верстви України (у 16 — 17 ст. шляхетський прошарок прийняв позицію Польщі, у 18 — 19 ст. нащадки козацьких старшин прийняли позицію Росії, у 20 ст. основний прошарок був знищений або пішов служити радянсько-російській імперії)[1].

В Україні протягом всього часу її формування були сутички ліберальних і патріархально-традиційних цінностей: працелюбність і свобода власності, колективізм та авторитаризм, соборність, колективізм.

Також на політичну свідомість в Україні впливає регіональний менталітет, адже свідомість жителів Сходу, Заходу і Півдня України досить відрізняються. Це

пояснюється тим, що територія була розділена на частини, які входили в склад інших держав, які мали різні політичні режими, економічні стани, а також різну культуру. Також на свідомість впливають міжконфесійні проблеми, адже в Україні є дві основні релігії - православ'я та греко-католицизм. Всі інші релігії, які теж є на території України, не так суттєво впливають на політичну свідомість і політичну культуру. Оскільки релігії поділяються територіально в Україні, тобто греко-католицизм переважає на Західній Україні тому, що саме ця територія була в складі Речі Посполитої, а Східна Україна, що переважно є православною, була в складі Російської імперії.

Узгодити конфлікт можна буде лише в результаті діалогу політичних сил та ідеологій, коли фактично все-таки обстоюють і захищають окремі суспільні цінності, а на певній системі спільної відповідальності за все, що відбувається в суспільстві.

Сьогодні можна виділити такі основні фактори розвитку політичної культури в наш час:

1. Покращення життя громадян, які не мають впливу ідеології тоталітаризму. Високий освітній, а також культурний рівні необхідні для формування об'єктивного уявлення громадян про політику.

2. Політична культура не має обмежень тільки у сфері політики, адже вона має зв'язок з багатьма іншими сферами, такими як мистецтво, наука, література, освіта. Саме цей зв'язок визначає взаємозалежність політичної культури з іншими факторами суспільного, економічного розвитку і може негативно вплинути на розвиток політичної культури.

3. Водночас з формуванням політичної науки необхідно збільшити обсяг навчально-просвітницької роботи серед широких мас населення. Це передбачає введення додаткових годин для вивчення суспільно-політичної тематики в школах і у ВНЗ. Також необхідним є залучення науковців-політологів до роботи у засобах масової інформації, з метою розповсюдження академічних політичних знань для всіх прошарків населення. Адже в наш час відомо, що засоби масової інформації посідають важливе місце так, як вони не тільки сповіщають людей про події, але й пропагують свої думки і інтерпретації, політичні програми, певні погляди, що значною мірою впливають на суспільні думку. У випадку об'єктивного аналізу подій в сфері політики, засоби масової інформації стимулюють появу компетентних громадян в політиці, які правильно орієнтуються в неоднозначних політичних процесах та можуть прийняти важливі, оптимальні рішення.

4. Одним із факторів розвитку, що може впливати на політичну культуру є історичне знання та його стан. В період античності історія посідала важливе місце, адже вона є значущим аспектом уявлень людей про суспільство. Саме об'єктивний історичний аналіз звільняє народ від стереотипних думок з приводу інших держав. Знання історії дає змогу пізнати основні перспективи покращення суспільства, також позитивно впливає на зміцнення почуття єдності держави.

5. Дуже важливою характеристикою в політичному суспільстві в наш час є зміцнення правопорядку, визнання авторитету права, закону та знищення правового нігілізму. Також політично сформоване суспільство знає, що політичні амбіції мають відходити на другий план, а головне місце мають займати соціальні порядки [2].

В державі, яка опирається на підтримку своїх громадян та демократичний закон не можуть виникнути такі вища, як анархія, громадянські війни та хаос. Демократична політична культура і відповідна їй політична свідомість можуть бути створені в результаті перетворень суспільства на дійсно демократичне, що дає повне право

долучатися до політичного життя, а також формує нормальні умови для розвитку таких важливих сфер життя як освіта та культура.

В наш час Україна, не дивлячись на її незалежність, потребує втілення принципу політичного і культурного плюралізму. В зв'язку з цим політична культура сучасного суспільства, що розвивається в незалежній Україні, має бути культурою консенсусу, плюралізму, поваги до свобод і прав громадян.

Список використаних джерел:

1. Цимбалістий Б. Політична культура українців // Сучасність. – 1994. – № 4.
2. Рудакевич О., Гутор М. Політичне відродження українського народу (Шляхи формування новітньої української політичної культури). – Тернопіль: Поліграфіст, 1998.

Науковий керівник: к. політ. н., доцент О. М. Іщенко

ДЖЕРЕЛА АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА КІНЕМАТОГРАФІЧНІ ТВОРИ

І. М. Скоробрещук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Джерелами авторського права є нормативно-правові акти, в яких містяться норми, що регулюють відносини, пов'язані зі створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва.

До джерел авторського права належить Конституція України (Основний Закон), яка має вищу юридичну силу та є центром всієї структури українського законодавства. Згідно зі статтею 8 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України та повинні відповідати їй [4].

Після Конституції України наступними джерелами авторського права є кодекси України. Цивільний кодекс України містить книгу IV "Право інтелектуальної власності": авторське право регулюють норми статей 418-431 глави 35 "Загальні положення про право інтелектуальної власності", 433-448 глави 36 присвячені праву інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право), а також статей 1107-1114 глави 75 "Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності" книги V "Зобов'язальне право" Кодексу [1]. Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України встановлюють міру відповідальності за порушення авторського права та порядок притягнення порушників до відповідальності.

Наступним в структурі законодавства є Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 року (одне із основних джерел авторського права) та ряд спеціальних законів України: "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних" від 23 березня 2000 року, "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування" від 17 січня 2002 року.

Окрім зазначених законів, норми з питань авторського права і суміжних прав містять галузеві закони, які регулюють творчу діяльність: "Про кінематографію" 13 січня 1998 року, "Про телебачення і радіомовлення" 21 грудня 1993 року, "Про видавничу справу" 05 червня 1997 року, "Про інформацію" 02 жовтня 1992 року, "Про архітектурну діяльність" 20 травня 1999 року, "Про рекламу" 03 липня 1996 року, "Про гастрольні заходи в Україні" 10 липня 2003 року та інших. На жаль, мусимо